

---

gemeente
Schiedam

Nota Dierenwelzijn 2008

Gemeente Schiedam

Schiedam, juli 2008

Afdeling Ruimtelijk Gebruik
Gemeente Schiedam

Inhoudsopgave

VOORWOORD	5
1. INLEIDING	7
1.1. Aanleiding	7
1.2. Leeswijzer	7
2. DOEL EN UITGANGSPUNTEN	9
2.1. Wat is dierenwelzijn?	9
2.2. Intrinsieke waarde van het dier	9
2.3. Voorwaarden van dierenwelzijn	10
2.4. Drie categorieën dieren	10
3. WETTELIJK KADER	13
3.1. Opsomming Europese regelgeving, nationale regelgeving en lokaal beleid	13
3.2. De Gezondheids- en welzijnswet voor dieren	14
3.3. Gemeentelijke bevoegdheden	15
3.4. Handhaving GWWD	16
3.5. Identificatie en registratie	16
3.6. Destructie	17
4. DIERENWELZIJN EN HET HUIDIGE LOKAAL BELEID	19
4.1. Schema aanbevelingen landelijke dierenbescherming en lokaal beleid	19
4.2. Schiedamse organisaties	20
4.3. Ecologisch groen- en waterbeheer	21
4.4. Hondenbeleid	21
5. AMBITIE EN MAATREGELEN PER DIERGROEP	23
5.1. Doelstelling: Schiedammers bewust maken van diervriendelijkheid	23
5.2. Doelstelling: Schiedammers informeren over lokale instanties op het gebied van dierenwelzijn	25
5.3. Doelstelling: informatie-uitwisseling en samenwerking tussen de verschillende instanties bevorderen.	25
5.4. Doelstelling: dierenwelzijn meewegen in beslissingen	25
5.5. Doelstelling: voorwaarden scheppen voor een gezond leefklimaat voor dieren	28

6. CONCLUSIE

33

Bijlage 1	Adressen
Bijlage 2	Hondenbeleid
Bijlage 3	Natuur en milieu
Bijlage 4	APV Schiedam m.b.t. dieren
Bijlage 5	Kamervragen gemeenten & circus

35
36
37
39
42

Colofon

44

Voorwoord

Ik ben verheugd u hierbij de eerste nota Dierenwelzijn van de gemeente Schiedam aan te bieden. In het college-programma heeft het gemeentebestuur aangegeven groot belang te hechten aan een overkoepelend beleid voor het welzijn van dieren. Een beleid dat zijn doorwerking zal moeten vinden in andere beleidsterreinen van de gemeente. De nota Dierenwelzijn, die nu voor u ligt, is hiervan het resultaat. Schiedam behoort hiermee tot de voorlopers op dit belangrijke beleidsterrein.

Dieren horen bij de samenleving en een gemeente zonder dieren zou aanzienlijk inboeten aan levendigheid, waarde en veelzijdigheid. Het welzijn van dieren in onze gemeente is dan ook in de ogen van het college een zaak van algemeen belang. Daarom erkent de gemeente haar verantwoordelijkheid voor de verbetering van het welzijn van de dieren.

Dieren maken een belangrijk onderdeel uit van ons dagelijks leven. Zo zijn dieren onderdeel uit van het gezin. Huis-dieren nodigen uit tot zorg en geven afleiding. Daarnaast zorgen dieren voor de nodige ontspanning in de vrije tijd. Ook zorgen dieren voor voedsel en verrijken ze onze natuur. Maar los van het feit dat dieren veel voor mensen bete-kenen, hebben ze ook een eigen waarde, die onafhankelijk is van hun nut, noodzaak of schade voor de mens. Dieren dienen daarom op een respectvolle wijze te worden behandeld. Tegenover de dieren hebben wij als mens verplichtingen. Het is onze gezamenlijke verantwoording om de dieren die zich in onze gemeente bevinden met eerbied te behandelen.

In het beleid voor dierenwelzijn wordt onderscheid gemaakt in 3 diergroepen: gezelschapsdieren, hobby- en produc-tiedieren en vrij levende dieren. Voor elke diergroep wordt in deze nota aangegeven welke maatregelen de gemeente wil nemen in de komende jaren om het welzijn van dieren te bevorderen.

De uitvoering van dit beleid kan de gemeente niet alleen. Daar hebben wij de hulp van u allen bij nodig. Ik reken op uw medewerking!

Yorick Haan
Wethouder Dierenwelzijn

1 Inleiding

Dierenwelzijn is een thema dat veel mensen na aan het hart ligt. Dieren verrijken het leven van veel mensen, huisdieren nodigen uit tot zorg en geven afleiding. De gemeente Schiedam wil het welzijn van dieren bevorderen. Dieren hebben een wettelijk recht op bescherming en op een goede behandeling. Dat geldt voor huisdieren, productie- en hobbydieren en voor vrij levende dieren. Onder de vrij levende dieren in Schiedam worden ook schadelijke en hinderlijke dieren gerekend. De gemeente gaat uit van de eigen waarde van dieren, een intrinsieke waarde, die onafhankelijk is van hun nut, noodzaak of schade voor de mens. Dieren vormen een belangrijk deel van de samenleving. Het bevorderen van het welzijn van dieren is een kwestie van beschaving. Daarom neemt de gemeente haar verantwoordelijkheid met het voorliggende beleid om het welzijn van dieren te verbeteren.

1.1 Aanleiding

Deze nota komt voort uit de afspraken die zijn gemaakt tijdens de collegeformatie in voorjaar 2006. In deze nota worden zaken vermeld die zijn vastgelegd in wet- en regelgeving en in beleidsvoering. Bestaande maatregelen van de gemeente op het gebied van dierenwelzijn worden ingebed in één beleidsverhaal. Daarnaast worden er in deze nota nieuwe voorstellen gedaan om het welzijn van de dieren in de gemeente te waarborgen en te verbeteren. Deze nota is opgesteld in overleg met verschillende gemeentelijke afdelingen, de dierenbescherming en de stadsecoloog. Door middel van overleg met betrokkenen (o.a. dierenorganisaties, de stadsecoloog en gemeentelijke afdelingen) moet dit kaderbeleid de komende tijd concreet worden ingevuld en uitgevoerd.

Dit is de eerste nota die op dit beleidsonderdeel is gemaakt en waarmee voor het eerst een gemeenschappelijk kader is neergelegd. In 2010 wordt deze nota en de uitvoering hiervan geëvalueerd, waarna indien gewenst een nieuwe nota opgesteld wordt.

1.2 Leeswijzer

In deze nota worden eerst de achtergronden van dierenwelzijn geschetst: in hoofdstuk 2 staan de uitgangspunten van dierenwelzijn en in hoofdstuk 3 het wettelijk kader. Daarna wordt in hoofdstuk 4 het huidige lokaal beleid vergeleken met aanbevelingen van de dierenbescherming. Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 de ambitie van Schiedam op het gebied van dierenwelzijn verwoord. Deze ambitie wordt uitgewerkt in praktische maatregelen per diergroep: gezelschapsdieren, hobby- en productiedieren en vrij levende dieren. Tot slot worden in hoofdstuk 6 een aantal conclusies getrokken.

2 Doel en uitgangspunten

Het *doel* van dierenwelzijnsbeleid is het bevorderen van het welzijn van huisdieren, hobby- en productiedieren en vrij levende dieren in Schiedam.

2.1 Wat is dierenwelzijn?

Met dierenwelzijn wordt de lichamelijke en geestelijke gezondheid van een dier bedoeld. Elk gehouden dier probeert zich aan te passen aan zijn leefomgeving. Een dier voelt zich het best in een omgeving waarin hij zijn natuurlijk gedrag kan vertonen en die hem geen stress, pijn of angst bezorgt. Kippen willen scharrelen, koeien moeten de rust hebben om te herkauwen, varkens hebben ruimte en een stabiele groep nodig, honden houden van regelmaat in hun leven en papegaaien hebben gezelschap nodig. Voeding, verzorging, huisvesting en behandeling zijn van invloed op het welzijn van gehouden dieren.

Hoewel veel mensen goed voor hun dier zorgen en er alles voor over hebben, is dierenleed, verwaarlozing en dieren-mishandeling aan de orde van de dag. De oorzaken kunnen liggen in onverschilligheid en onwetendheid, maar ook in wreedheid. Het begint vaak bij de impulsieve aanschaf van een jong dier. Veel mensen realiseren zich niet dat een huisdier veel tijd, geld en aandacht kost. Als het financieel minder gaat of men heeft minder tijd dan wordt het dier al snel afgedankt. Ook zijn er mensen die, omdat zij bijvoorbeeld slecht voor zichzelf (kunnen) zorgen, ook hun dieren verwaarlozen.

2.2 Intrinsieke waarde van het dier

De gemeente Schiedam gaat uit van de intrinsieke waarde van het dier. Dat betekent dat dieren een eigen waarde hebben, een intrinsieke waarde die onafhankelijk is van hun nut, noodzaak of schade voor de mens. Dieren hebben wettelijk recht op bescherming en op een goede behandeling.

Dieren moeten de bewegingsvrijheid en de behandeling krijgen die bij ze past. Elke diersoort vertoont zijn eigen natuurlijk gedrag. Door voorlichting kunnen inwoners zich bewust worden van het natuurlijk gedrag van een dier, zodat dieren de juiste behandeling krijgen. Dieren mogen niet verwaarloosd worden. Ook voorkomt kennis over de juiste verzorging dat mensen alleen op basis van emoties een standpunt innemen over wat goed is voor een dier. “De grootste fout die gemaakt wordt, is het projecteren van menselijke waarden en gewoonten op dieren,” vindt Arno van der Valk. Hij is oprichter van katachtigen- en reptielenopvang Pantera in het Friese Nijeberkoop, waar veel oud-circusdieren hun oude dag slijten. „Vaak wordt gezegd: die tijgers liggen maar wat in een kooitje. Zielig. Maar in het wild slapen katachtigen ook negentien uur op een paar vierkante meter. Ze komen alleen in beweging als ze echt moeten. In het circus is dat niet anders. Als ze elke dag eventjes trainen, is dat ruim voldoende.” (Trouw, 27-12-2003.) Dit neemt natuurlijk niet weg dat de omstandigheden waarin (circus)dieren worden gehouden in orde moeten zijn.

2.3 Voorwaarden voor dierenwelzijn

Het Britse Farm Animal Welfare Council (BFAWC) heeft vijf ‘vrijheden’ vastgelegd om vast te stellen of dieren diervriendelijk worden behandeld. Deze richtlijnen zijn algemeen geaccepteerd. Aan de voorwaarden van dierenwelzijn wordt voldaan als het dier:

1. vrij is van dorst, honger en onjuiste voeding;
2. vrij is van fysiek ongemak en ongemak veroorzaakt door temperatuur;
3. vrij is van pijn, verwonding en ziektes;
4. vrij is van angst en chronische stress;
5. vrij is zijn natuurlijke gedrag te vertonen.

Bij de laatste richtlijn wordt gekeken naar het gedrag van wilde verwanten (zoals het wilde zwijn bij varkens) of naar het gedrag van dieren die niet beperkt zijn in hun bewegingsvrijheid.

Of aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan beoordeeld worden door de officiële instanties (dierenbescherming, LID/AID, dierenambulance.) Gemeentelijke maatregelen en overige plannen die invloed hebben op dierenwelzijn kunnen getoetst worden door de stadsecoloog en door de medewerker dierenwelzijn.

2.4 Drie categorieën dieren

Deze nota richt zich op drie groepen dieren: gezelschapsdieren (huisdieren), productie- en hobbydieren en vrij levende dieren. Onder de vrij levende dieren in Schiedam zijn ook schadelijke en hinderlijke dieren.

3 Wettelijk kader

In dit hoofdstuk wordt een opsomming gegeven (van Europees niveau tot lokaal niveau) van de relevante wettelijke kaders en regelingen. De voor dierenwelzijn belangrijkste wet, de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD) wordt in dit hoofdstuk toegelicht en is er aandacht voor handhaving van de wet.

3.1 Opsomming Europese regelgeving, nationale regelgeving en lokaal beleid

EUROPESE REGELGEVING

- Vogelrichtlijn
- Habitatrichtlijn
- Natura 2000

De Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie, waarin aangegeven wordt welke soorten en natuurgebieden (habitats) beschermd moeten worden door de lidstaten. De gebieden die vallen onder de beide richtlijnen moeten uitgroeien tot een Europees netwerk van natuurgebieden. Dit netwerk wordt Natura 2000 genoemd. Natura 2000 toont gelijkenis met de Nederlandse Ecologische Hoofd Structuur (EHS), maar het beschermingsregime is veel strenger.

NATIONALE REGELGEVING

De huidige coalitie wil de komende jaren aandacht schenken aan dierenwelzijn. Wat de Raad van State betreft, kan het recht op dierenwelzijn worden opgenomen in de grondwet. Dat blijkt uit een advies van de Raad van 6 maart 2007 naar aanleiding van een initiatiefwetsvoorstel. In het regeerakkoord van februari 2007 is de volgende paragraaf opgenomen over dierenwelzijn:

1. De inzet is te komen tot een verdere verbetering van het dierenwelzijn. Nog dit jaar zal een nieuwe Nota Dierenwelzijn worden uitgebracht, waarin het dierenwelzijnsbeleid wordt uitgewerkt.
2. Met kracht zal worden gestreefd naar aanscherping van wettelijke eisen in Europees verband.
3. Grote nadruk zal liggen op het stimuleren van innovaties en investeringen in diervriendelijke houderijsystemen en van de consumentenvraag naar diervriendelijke en duurzame producten. Investerings in diervriendelijke houderijsystemen die verder gaan dan de wettelijke eisen zullen worden ondersteund.
4. De strafmaat voor dierenmishandelaars zal worden verhoogd en aan hen zal een verbod op het houden van dieren worden opgelegd. De handhaving van bestaande regelgeving voor dierenbescherming en dierenwelzijn zal de komende jaren worden geïntensiveerd.

De volgende nationale wetten zijn van belang voor dierenwelzijn:

- **Flora- en faunawet**
Op 1 april 2002 is de Nederlandse Flora- en faunawet in werking getreden. Deze nieuwe wet regelt de bescherming van dier- en plantensoorten en heeft als doel het behoud van de biodiversiteit. De Flora- en faunawet bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: de Vogelwet 1936; Jachtwet; Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming); Nuttige Dierenwet 1914; Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten.
- **Gezondheids- en welzijnswet voor dieren**
Deze kaderwet werd in 1992 aangenomen. Uitgangspunt van deze wet is, dat je geen handelingen met dieren mag verrichten, tenzij in de wet staat dat het wel mag (dit wordt het ‘nee, tenzij’- principe genoemd). Dit in tegenstelling tot de vorige wetten, waarbij je bijna alles mocht doen, tenzij in de wet stond dat het niet mocht. De GWWD geldt voor alle dieren die door mensen gehouden worden, dus productiedieren, hobbydieren en gezelschapsdieren. Voor in het wild levende dieren geldt wel het verbod uit de GWWD om de dieren zonder redelijk doel pijn of letsel toe te brengen.
- **Structuurschema Groene Ruimte (Wet op de Ruimtelijke Ordening)**
De Wet op de Ruimtelijke Ordening regelt hoe ruimtelijke plannen (o.a. Structuurschema Groene Ruimte) in Nederland tot stand komen en gewijzigd worden. Eind februari 2006 heeft de Tweede Kamer ingestemd met het wetsvoorstel voor de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (WRO.) Met de nieuwe wet krijgen Rijk, provincies en gemeenten meer bevoegdheden bij ontwikkeling en uitvoering. “Decentraal wat kan, centraal wat moet” luidt het nieuwe motto. De Eerste Kamer is akkoord gegaan met de nieuwe Wro. De nieuwe Wro zal ingaan op 1 juli 2008.
- **Ecologische Hoofd Structuur**
De overheid ontwikkelt natuur door natuurgebieden met elkaar te verbinden. Planten en dieren kunnen zich door deze “ecologische verbindingen” op verschillende plaatsen in Nederland vestigen. Het totaal van verbindingen vormt de “Ecologische Hoofdstructuur” (EHS) van Nederland.

PROVINCIAAL BELEID

Het Faunabeheerplan Zuid-Holland (2007-2012) geeft inzicht in de risico’s op schade veroorzaakt door diersoorten en de maatregelen die nodig zijn om schade te voorkomen.

GEMEENTELIJK BELEID

Uitvoering van de volgende nota’s kan invloed hebben op dierenwelzijn:

- Milieubeleidsplan (2002-2006)
- Bestemmingsplan Groene Long 2006
- Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie “Schiedam onthult haar geheim”
- Groenstructuurplan (1995)

In deze nota’s ligt de nadruk onder andere op flora, milieu, groene ruimte of ecologie en niet op fauna. De nota dierenwelzijn is geen overkoepelende beleidsnota, maar vormt een aanvulling op deze beleidsplannen. In 2008 wordt een groenbeleidsplan ontwikkeld. Het bevorderen van dierenwelzijn zal een uitgangspunt moeten zijn bij het ontwikkelen van het groenbeleid.

3.2 De Gezondheids- en welzijns-wet voor dieren

Deze kaderwet, waaronder ook het Honden- en Kattenbesluit valt, is gericht op het individuele welzijn van dieren. Uitgangspunt van deze wet is dat je geen handelingen met dieren mag verrichten, tenzij in de wet staat dat het wel mag (dit wordt het ‘nee, tenzij’- principe genoemd). De Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD) gaat uit van de intrinsieke waarde van het dier. Dat houdt in dat dieren met respect behandeld moeten worden en dat dieren niet nodeloos in hun welzijn mogen worden benadeeld. De GWWD geldt voor alle dieren die door mensen gehouden worden, dus productiedieren, hobbydieren en gezelschapsdieren. Voor in het wild levende dieren geldt wel het verbod uit de GWWD om de dieren zonder redelijk doel pijn of letsel toe te brengen. Verder is de Flora- en faunawet op deze dieren van toepassing.

In de algemene regels in de GWWD staat onder andere dat het verboden is:

- bij een dier onnodig pijn of letsel te veroorzaken, of zijn gezondheid of welzijn aan te tasten. Zo is het bijvoorbeeld verboden koeien met een volle uier te vervoeren of een hond als trekdier in te zetten;
- een dier de nodige verzorging te onthouden;
- dieren van het ouderdier te scheiden voordat zij een bij wet vastgestelde leeftijd hebben bereikt;
- lichamelijke ingrepen bij dieren uit te voeren, tenzij dit bij wet of AMvB wordt toegestaan. Toegestaan zijn bijvoorbeeld sterilisatie en castratie en ingrepen waarvoor diergeneeskundige noodzaak bestaat;
- dieren als prijs, beloning of gift uit te reiken.

Ook is iedereen verplicht een hulpbehoevend dier zorg te verlenen. Als je bijvoorbeeld een schaap op zijn rug in

de wei ziet liggen of een gewonde vogel of huisdier ziet, word je niet geacht door te lopen maar dien je hulp te verlenen of een dierenambulance te bellen. Verder zijn er regels voor de huisvesting en het vervoer van een aantal diersoorten. En er worden eisen gesteld aan markten, tentoonstellingen en slachthuizen. Wat betreft slachthuizen stelt de wet voorwaarden aan bedwelming en aan de wijze waarop dieren mogen worden gedood, de situaties waarin en de personen door wie zij mogen worden gedood. Dit is van belang voor ritueel slachten. De wet staat ritueel slachten onder bepaalde voorwaarden toe. In de GWWD staan ook regels voor de gezondheid van dieren. Het gaat hierbij om de volgende zaken:

- het voorkomen en bestrijden van dierziekten;
- de wijze waarop dieren worden gehouden en hun huisvesting;
- het toevoegen van dieren aan bedrijven;
- de hygiënische eisen;
- de voeding, drenking, verzorging en behandeling van dieren;
- het gebruik van sera, entstoffen, antibiotica en chemotherapeutische middelen;
- de bestrijding van insecten, ratten en andere organismen die gevaarlijk zijn voor de gezondheid;
- de bedrijfsbegeleiding door een dierenarts en de Stichting Gezondheidsdienst voor dieren.

3.3 Gemeentelijke bevoegdheden

Regelgeving en handhaving op het gebied van dierenwelzijn zijn in principe een zaak van het Rijk. Gemeenten zijn uitsluitend bevoegd aanvullende regelgeving vast te stellen om hinder en overlast voor de burger te voorkomen en te bestrijden, de volksgezondheid te bewaken en de openbare orde te handhaven.

Daarentegen hebben burgers, bedrijven en overheid allen een verantwoordelijkheid op het gebied van dierenwelzijn. De rol van de gemeente ligt vooral in de voorwaardenscheppende sfeer. De gemeente moet ervoor zorgen dat burgers de weg kunnen vinden op het gebied van dierenwelzijn (voorlichting) en dat ondersteunende organisaties goed kunnen functioneren (ondersteuning asiel, dierenambulance en andere dierenwelzijnsorganisaties.)

Het algemeen gemeentelijk bestuurlijk kader hiervoor is onder meer de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Deze is vooral gericht op het handhaven van de openbare orde maar ook hierin zijn nu al bepalingen opgenomen die bescherming van dieren en mensen ten doel hebben. (APV Schiedam: art.2.4.9 t/m 2.4.16.) Verder kan de gemeente ervoor zorgen dat beleidsvoornemens van de gemeente intern getoetst worden op hun

dierenwelzijnsaspecten. Op dit moment is deze toetsing in principe uitbesteed aan ONS (Openbaar Nutsbedrijf Schiedam) en de stadsecoloog.

Medebewindstaken o.b.v. Gezondheids- en welzijns-wet voor dieren

- Artikel 19, 21, 23, 26, 27: preventie en bestrijding van besmettelijke dierziekten door burgemeester.
- Artikel 74: maatregelen burgemeester m.b.t. agressieve dieren.

Medebewindstaken o.b.v. Burgerlijk wetboek

Boek 5, artikel 8, lid 3: verplichting voor gemeenten een gevonden dier, waarvan aangifte is gedaan bij de gemeente, minimaal twee weken te bewaren en te verzorgen.

AUTONOME BEVOEGDHEDEN

De autonome bevoegdheden van gemeenten vallen binnen een boven- en benedengrens:

- Bovengrens: gemeentelijke verordeningen moeten voldoen aan regelingen van hogere overheidsorganen.
- Benedengrens: gemeentelijke verordeningen mogen slechts het openbaar belang betreffen en niet het bijzondere belang van burgers.

In de Algemene plaatselijke verordening kan de gemeente bepalingen opnemen m.b.t.

1. overlastgevendende dieren en
2. evenementen met dieren:
  - Weigering van evenementenvergunning is mogelijk op basis van: openbare orde, voorkomen of beperken van overlast, verkeersveiligheid, veiligheid personen of goederen, zedelijkheid of gezondheid
  - Gemeenten moeten voldoen aan voorschriften vanuit de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren: artikel 36 (lid 1), 37, 57, 61 (lid 1 en 2), 65

3. aanvullende APV-bepalingen rond dierenwelzijn

In de APV van Schiedam zijn artikelen 2.4.9 t/m 2.4.16. van belang voor dierenwelzijn.

OVERIGE JURIDISCHE BEVOEGDHEDEN

- Bestemmingsplannen
- Kapvergunningen
- Verkeersmaatregelen

Het onderdeel van de wet dat voor het gemeentelijk beleid van belang is, is de opvang van zwervende huisdieren en van verlaten dieren. Daarnaast is er specifieke regelgeving voor het houden van dieren met agressief gedrag (muilkorfbesluit in de APV: art. 2.4.12.) Incidenteel kan preventie en bestrijding van besmettelijke

dierziekten en een regeling voor wedstrijden met dieren aan de orde zijn. Tenslotte geldt de algemene zorgplicht voor dieren in nood (GWWD art. 36, lid 3.) Deze houdt in dat iedereen verplicht is om aan gewonde dieren en dieren in nood hulp te bieden, als dat redelijkerwijs mogelijk en zinvol is. In de praktijk beperkt zich dat voor burgers meestal tot het bellen van de dierenambulance of het brengen van het dier naar een opvangcentrum. De verplichting tot het bieden van hulp wordt daarmee aan de opvangende instantie overgedragen.

WETTELIJK VERPLICHTE OPVANG VAN HUISDIEREN

De opvang van zwervende huisdieren en de opvang van huisdieren die door hun eigenaar aan hun lot worden overgelaten is een gemeentelijke taak die al verankerd was in het Burgerlijk Wetboek (boek 5 artikel 8 lid 3.) Dit wetsartikel verplicht de vinder aangifte te doen van andermans verloren eigendom. Dit geldt ook voor het vinden van dieren waarvan kan worden aangenomen dat er een eigenaar is. Na de aangifte kan de vinder, met inachtneming van de welzijnswetgeving, het dier eventueel zelf in bewaring nemen en verzorgen. In alle andere gevallen is het in bewaring nemen en verzorgen van zwerfdieren een taak van de gemeente. De gemeente Schiedam heeft deze taak uitbesteed aan dierenasiel De Hargahoeve. Voor honden en katten die op kosten van de gemeente worden opgevangen is er een wettelijke opvangtermijn van veertien dagen vastgesteld. In die tijd kan de rechtmatige eigenaar het dier terughalen. De Dierenbescherming heeft richtlijnen opgesteld voor de vergoeding voor verzorging en verplichte medische kosten. In principe betaalt de eigenaar voor de gemaakte kosten. In de praktijk komt het regelmatig voor dat kosten niet op de eigenaar te verhalen zijn. Een ander praktisch probleem ervaart De Hargahoeve met de opvang van dieren die door de politie worden binnengebracht. Het gaat om huisdieren waarvan de eigenaar wordt opgepakt en in de gevangenis wordt gezet. Vanwege de privacy van de gedetineerden wordt aan De Hargahoeve niet verteld hoelang deze dieren opvang nodig hebben.

Voor andere huisdieren, zoals knaagdieren, vogels, vissen en exotische dieren, zijn er geen richtlijnen voor opvangtermijn en onkostenvergoeding. Voor de opvang van sommige ontsnapte of losgelaten exotische dieren (reptielen, apen, papegaaien) bestaan gespecialiseerde opvangcentra in Rotterdam. Weggelopen huisdieren kunnen opgespoord worden via www.amivedi.nl

3.4 Handhaving GWWD

De handhaving van de naleving van de GWWD wordt uitgevoerd door de inspecteurs van de Landelijke Inspectie Dienst (LID), de Landelijke Dierenbescherming en de Algemene Inspectie Dienst van het ministerie van LNV (AID). Zij zijn als Buitengewoon Opsporingsambtenaar bevoegd om een proces verbaal op te maken en om dieren in beslag te nemen. Bovendien zijn zij door het ministerie van LNV aangewezen als toezichthoudend ambtenaar. De LID werkt samen met de Inspectiedienst Gezelschapsdieren (IDG), de inspecteurs van de plaatselijke afdeling van de dierenbescherming en met de politie. De IDG is een landelijke inspectiedienst die in stand wordt gehouden door de Sophia-Vereeniging en de Bond tot Bescherming van Honden. In ieder provincie is een inspecteur werkzaam met opsporings- en controlebevoegdheid.

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) had bij het opstellen van de GWWD het voornemen om een lijst samen te stellen van dieren die door mensen mogen worden gehouden. Het houden van dieren die niet op deze lijst voorkomen, zou dan niet of onder bepaalde voorwaarden worden toegestaan. Tot nu toe is deze lijst niet opgesteld.

3.5 Identificatie en registratie

Het Rijk stelt Algemene Maatregelen van Bestuur op als de praktijk vraagt om een nadere uitwerking. Een voorbeeld daarvan is het Honden- en Kattenbesluit 1999 waarin het bedrijfsmatig houden van honden en katten wordt gereguleerd.

Het Honden- en Kattenbesluit kent een algemene identificatie- en registratieplicht bij verkoop van katten en honden. Voorzien was dat deze identificaties aan een centrale databank moeten worden doorgegeven. Voor deze verplichting geldt sinds maart 2004 een vrijstelling. Zolang er geen nieuwe regeling is kunnen dierenopvangcentra en dierenwinkels zelf bepalen hoe zij de identificatie en registratie uitvoeren.

Het Rijk verleent vergunningen voor het bedrijfsmatig benutten van dieren. Het is bijvoorbeeld verplicht om bij het ministerie van LNV registratie aan te vragen om een asiel of een dierenwinkel te kunnen beginnen. Bij de registratie gelden de eisen uit het Honden- en Kattenbesluit met betrekking tot inrichting, bedrijfsvoering en deskundigheid.

3.6 Destructie

In de Destructiewet staat onder meer dat kadavers verplicht moet worden aangeboden aan een verweringsbedrijf. Daarnaast regelt deze wet dat kadavers na voorbereiding bij een destructiebedrijf dienen te worden vernietigd. Vervolgens staan in de wet richtlijnen voor de ophaaltarieven, het melden en het aanbieden van kadavers. Met ingang van 1 mei 2003 is nieuwe Europese destructiewetgeving van kracht. In de nieuwe EU-verordening (EG 1774/2002) is bepaald dat destructiemateriaal als categorie 1-materiaal, als categorie 2-materiaal, of als categorie 3-materiaal moeten worden beschouwd. Tot 1 mei werd in de destructiewetgeving destructiemateriaal als Laag Risico Materiaal (LRM) of als geSpecificeerd hoog Risico Materiaal (SRM) gekwalificeerd.

Voor de uitvoering van deze wet heeft Schiedam een regeling met ONS en met dierenasiel De Hargahoeve. De Hargahoeve werkt samen met de Rotterdamse dierenambulance. Rendac Son B.V. haalt dierlijke materialen op die vallen onder categorie 1 en 2.

4 Dierenwelzijn en het huidige lokaal beleid

In dit hoofdstuk wordt geschetst welke maatregelen de gemeente op dit moment treft om het welzijn van dieren te bevorderen.

4.1 Aanbevelingen landelijke dierenbescherming en lokaal beleid

De landelijke dierenbescherming heeft voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2006 de gemeenteraadsfracties tien speerpunten voorgelegd ter verbetering van het gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid. Het huidige lokaal beleid wordt vergeleken met deze speerpunten.

AANBEVELINGEN VAN DE LANDELIJKE DIERENBESCHERMING	BELEID GEMEENTE SCHIEDAM
De gemeente is verantwoordelijk voor de bescherming van dieren binnen haar grenzen. Het is daarom belangrijk dat zij een gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid formuleert. Verantwoordelijk voor de uitvoering van dit beleid is een wethouder met de portefeuille dierenwelzijn.	In Schiedam is in april 2006 een wethouder dierenwelzijn geïnstalleerd. Met deze nota wordt invulling gegeven aan de aanbeveling om gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid te formuleren.
De gemeente maakt hondenbeleid dat gedragen wordt door de inwoners en dat bijdraagt aan het welzijn van honden. Overlast door hondenpoep wordt bestreden met voldoende uitlaatplaatsen en plaatsen waar honden los kunnen lopen. Opruimen wordt gestimuleerd onder andere door middel van voorlichting, het plaatsen van automaten met hondenpoepzakjes en meer afvalbakken.	In 2001 is hondenbeleid geformuleerd. Zie paragraaf 4.4. en de bijlage (samenvatting maatregelen 2001.) Dit beleid wordt in 2008 geëvalueerd.
Gemeenten zijn verplicht om zwervende dieren op te vangen en twee weken te verzorgen. De gemeente maakt hierover afspraken met organisaties als de dierenambulance, het dierenasiel en andere dierenopvangcentra. Die krijgen daarvoor voldoende financiële steun. Ook aan de opvang van gewonde en zieke dieren draagt de gemeente financieel bij.	Schiedam voldoet aan deze wettelijke verplichting. Uitvoering van deze taak is geregeld via een overeenkomst met dierenasiel de Hargahoeve. De subsidieverstrekking aan de dierenambulance wordt in 2008 geëvalueerd.

AANBEVELINGEN VAN DE LANDELIJKE	
DIERENBESCHERMING	BELEID GEMEENTE SCHIEDAM
Het beheer van het gemeentelijk groen wordt afgestemd op natuurontwikkeling en op de bescherming van de individuele dieren en hun leefgebieden. Werkzaamheden die dieren kunnen verstoren, zoals het kappen van bomen of het uitbaggeren van sloten, vinden +niet plaats in het voorjaar en in het broedseizoen (1 maart – 1 juli.) Dit wordt expliciet in vergunningen opgenomen.	De gemeente past ecologisch groenbeheer toe (zie 4.3) Planten worden in principe in opdracht van de gemeente door ONS getoetst op de Flora- en faunawet, o.a. bouwvergunningen, maaibeheer, baggerplan. Er wordt rekening gehouden met de voortplantingscyclus van dieren (het broedseizoen). De gemeente wil de rolverdeling tussen ONS / gemeente en provincie bij het uitvoeren van de Flora- en faunatoets evalueren.
Wanneer de gemeente plannen ontwikkelt voor ruimtelijke ingrepen of werkzaamheden, is het belangrijk dat vooraf goed wordt beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde in het wild levende dieren zijn.	De gemeente beschikt niet over een natuurmonitor. Plannen worden in principe in opdracht van de gemeente door ONS getoetst op de Flora- en faunawet. De gemeente voldoet daarmee aan de minimale wettelijke verplichting. De gemeente onderzoekt of de toets te verbreden is tot alle aanvragen en plannen die invloed kunnen hebben op dierenwelzijn. Dit wordt meegenomen in het te ontwikkelen Milieubeleidsplan (2008)
Schade door wild wordt in principe op diervriendelijke wijze tegen gegaan en niet door het doden van dieren. De gemeente onderzoekt eerst alle alternatieve oplossingen, alvorens tot het vangen en/of doden van dieren over te gaan. Alternatieven zijn onder meer het aanbieden van alternatieve foerageergebieden of het afschrikken c.q. verjagen van dieren.	Plaagdieren worden bestreden door ONS. Vanuit wettelijk oogpunt wordt op dit moment door de gemeente c.q. ONS altijd gezocht naar een diervriendelijke methode.
In het gemeentelijk beleid wordt de biologische veehouderij gestimuleerd. De gemeente ondersteunt boeren die zo diervriendelijk mogelijk werken op diverse terreinen en neemt belemmeringen bij omschakeling naar een diervriendelijker veehouderij weg.	De gemeente maakt een inventarisatie van het aantal hobbyboeren en veehouderijen in Schiedam en onderzoekt de mogelijkheid en bereidheid tot overschakelen op biologische / diervriendelijke veehouderijen.
De gemeente stimuleert de diervriendelijke veehouderij door zelf het goede voorbeeld te geven. Haar eigen catering serveert uitsluitend scharrel- en/of biologische gerechten. Ook is er aanbod van vegetarische voeding aanwezig. Een en ander wordt gekoppeld aan voorlichting over het belang van vegetarische, scharrel- en biologische producten.	In de kantine van het stadskantoor is een aantal biologische en vegetarische producten verkrijgbaar. De gemeente streeft naar uitbreiding van dit assortiment en onderzoekt nut en meerwaarde van het evt. ondertekenen van de landelijke intentieverklaring biologische catering.
Bij kinderboerderijen dient de nadruk te liggen op hun educatieve taak en moeten de dieren op een zo natuurlijk en ongestoord mogelijke manier worden gehouden. Er wordt een restrictief beleid ten aanzien van de oprichting van kinder- en stadsboerderijen en hertenkampen gevoerd.	De gemeente inventariseert het aantal dierenweiden in Schiedam en onderzoekt de kwaliteit van de inrichtingen. Op basis daarvan worden voorschriften opgesteld voor inrichting en beheer. (5.4.3. en 5.5.2. van deze nota.)
Er wordt geen vergunning gegeven voor vermaak met dieren omdat dit indruist tegen de erkenning van de eigenwaarde van het dier. Denk aan circussen met (wilde) dieren, kamelenraces of zwijntje-tik. Het houden van visrally's en het gebruik van levend aas en van leefnetten in de gemeentelijke wateren wordt verboden.	De gemeente inventariseert in 2008 het vermaak met dieren in Schiedam: in welke mate komt dat voor en welke verenigingen zijn er op dat gebied. De gemeente onderzoekt wat de juridische mogelijkheden zijn om vermaak met dieren te ontmoedigen.

4.2 Schiedamse organisaties

Zoals uit paragraaf 4.1 zichtbaar wordt, is een aantal aanbevelingen van de landelijke dierenbescherming in Schiedam reeds onderdeel van beleid. Andere aanbevelingen van de dierenbescherming worden de komende tijd uitgevoerd.

Schiedam heeft de volgende voorzieningen waar inwoners meer kunnen leren over dieren, natuur en milieu:

- Natuur- en Milieu Educatiecentrum (gemeente) en naastgelegen boerderij
- Natuurcentrum De Boshoeck
- Kinderboerderij ’t Hoefblad (IRADO / ONS-groep.) Naast kinderboerderij ‘t Hoefblad zijn er een aantal particuliere initiatieven en dierenweiden in Schiedam
- Heemtuin en moerastuin bij ‘t Hoefblad
- Educatieve tuinen (ONS-groep)
- Voorlichtingscentrum de Groene Raat (ONS-groep)
- Moerastuin in het Beatrixpark (ONS)
- De Hargahoeve (asiel en lokale dierenbescherming)
- Dierenambulance Rotterdam en dierenambulance Schiedam Maasstad

Deze organisaties kunnen een rol spelen in het bevorderen van dierenwelzijn, hierover volgt meer in hoofdstuk 5. Ook heeft Schiedam een stadsecoloog, die inwoners en de gemeente kan adviseren op het gebied van fauna en milieu.

4.3 Ecologisch groen- en water-beheer

In parken en grotere plantsoenen wordt ecologisch groenbeheer toegepast. Dit ecologisch groenbeheer houdt in dat de beplanting zoveel mogelijk een natuurlijk karakter krijgt en dat er meer rekening wordt gehouden met de in Nederland thuishorende planten en dieren. Door het aanleggen van bijvoorbeeld natuurvriendelijke oevers stimuleert de gemeente natuurontwikkeling. Grote groengebieden worden met elkaar verbonden zodat andere delen van Schiedam toegankelijk zijn voor verschillende diersoorten. Het aantal natuurlijke oevers en beschoeiingen kan worden uitgebreid. Dit kan worden opgenomen in het nieuwe Groenbeleidsplan.

ONKRUIDBESTRIJDING

Sinds 1984 gebruikt de gemeente Schiedam geen chemische onkruidbestrijdingsmiddelen meer in het groenonderhoud. Onkruidbestrijding gebeurt op ecologische wijze. In Schiedam wordt gebruik gemaakt van de milieuvriendelijke heetwater technologie (WAVE.) En in plaats van chemische middelen worden mecha-

nische middelen toegepast om onkruid te verwijderen. Dat houdt in dat onkruid door middel van borstelen en branden wordt verwijderd. Door deze methode bestaat de kans dat onkruid eerder terugkomt, het straatbeeld is niet 100% onkruidvrij.

4.4 Hondenbeleid

In 2001 heeft de gemeente Schiedam hondenbeleid geformuleerd. Er is een aantal losse voorzieningen gerealiseerd, er is geen sprake van integraal uitgevoerd beleid. Een samenvatting van de getroffen maatregelen staat in de bijlage.

Uit signalen blijkt dat de uitvoering van het beleid niet volledig van de grond is gekomen. De losloopruimte voor honden zou te beperkt zijn, hondentoiletten zouden niet vaak genoeg worden schoongemaakt en hondenbezitters houden zich matig aan hun opruimplicht. Hondenpoep staat op nummer één van buurtproblemen in het leefbaarheidsonderzoek 2007.

In de tabel hieronder is een overzicht opgenomen van aantal geregistreerde honden en het aantal opgelegde aanslagen hondenbelasting in de afgelopen 3 jaren.

	Aantal geregistreerde honden	Aantal aanslagen hondenbelasting
2005	3978	3146
2006	4058	3165
2007	3683	3028

Het aantal geregistreerde honden en het aantal daadwerkelijk opgelegde aanslagen loopt nogal uiteen. Deels is dit te verklaren uit het feit dat er dubbeltellingen in het aantal geregistreerde honden kan zijn opgetreden. Dit komt bijvoorbeeld doordat iemand in de loop van het jaar een hond afgemeld in verband met het overlijden van de hond en vervolgens weer een hond aangemeld. In 2008 zal het aantal geregistreerde honden onderwerp van nader onderzoek zijn.

5 Ambitie en maatregelen per diergroep

AMBITIE

De gemeente Schiedam streeft er naar om zoveel mogelijk Schiedammers bewust te maken van diervriendelijkheid en wil de inwoners stimuleren de dieren goed te behandelen. Voorlichting speelt hierbij een grote rol. De gemeente wil informatie-uitwisseling en samenwerking bevorderen tussen organisaties, die zich bezighouden met dierenwelzijn. De gemeente Schiedam wil dierenwelzijn laten meewegen in te nemen beslissingen, die van invloed zijn op de verschillende diergroepen, en wil de juiste voorwaarden scheppen voor een gezond leefklimaat voor dieren.

Wat betreft bestuursstijl en de wijze waarop de gemeente dierenwelzijn wil bevorderen, sluit deze ambitie aan bij de visie van het college zoals verwoord in het Collegewerkprogramma 2006-2010: (...) *“Als leidend motief voor de komende jaren zien we onze rol meer en meer verschuiven naar regisseren en waar nodig faciliteren. We zien het als onze belangrijkste taak het stimuleren van de inwoners, instellingen, organisaties en bedrijven, alsmede van hun onderlinge verbindingen.”*

In dit hoofdstuk wordt de ambitie vertaald in praktische maatregelen voor de drie groepen dieren: gezelschapsdieren, hobby- en productiedieren en vrij levende dieren. De vijf doelstellingen van de gemeente zijn:

1. Schiedammers bewust maken van diervriendelijkheid;
2. Schiedammers informeren over lokale instanties op het gebied van dierenwelzijn;
3. Informatie-uitwisseling en samenwerking tussen de verschillende instanties bevorderen;
4. dierenwelzijn meewegen in beslissingen en
5. voorwaarden scheppen voor een gezond leefklimaat voor dieren.

Er wordt beschreven wat de gemeente op dit moment al doet en wat de gemeente in de nabije toekomst wil gaan doen.

5.1 Schiedammers bewust maken van diervriendelijkheid

Instrument: voorlichting en educatie (i.s.m. andere partijen)

Maatregelen:

1. Gezelschapsdieren
  - Voorlichting geven over brede traject: van zorgplicht tot herplaatsing van dieren.
  - Voorlichting geven over vechthonden.
2. Hobby- en productiedieren
  - Voorlichting geven over de biologische productieketen.

- Aanbod van diervriendelijke en biologische producten in de stadskantine uitbreiden.
- Meerwaarde onderzoeken van het ondertekenen van de Landelijke Intentieverklaring Biologische Catering.

3. Vrij levende dieren

- Voorlichting geven over wettelijke taak voor iedereen om hulp te verlenen aan dieren in nood.
- Voorlichting geven over bevorderen van dierenwelzijn in eigen omgeving (straat, achtertuin).
- Voorlichting over de noodzaak en wenselijkheid voor het voeren van vrij levende dieren zoals eenden en meeuwen.

5.1.1 Gezelschapsdieren

Voorlichting en educatie zijn de belangrijkste middelen om het welzijn van dieren te bevorderen. Het zijn preventieve maatregelen die veel dierenleed kunnen voorkomen. Want veel dierenwelzijn is afhankelijk van de kennis die mensen hebben van de dieren die hen omringen. De zorgplicht ligt bij de houder van het gezelschapsdier. Bij de aanschaf van een dier moet de nieuwe eigenaar een weloverwogen keuze maken. Hij moet weten hoe hij het dier moet verzorgen en kunnen voorzien in vervangende verzorging bij afwezigheid. Als er problemen zijn, of als er sprake is van overlast voor de omgeving, moet hij weten waar hij terecht kan voor hulp. In samenwerking met de dierenbescherming en dierenwinkels wil de gemeente inwoners voorlichting geven over de zorgplicht die men heeft na de aanschaf van een huisdier. Zodat inwoners zich van tevoren afvragen of de aanschaf van een (exotisch) dier wel bij hun leefsituatie past. Daarnaast wil de gemeente stimuleren dat er informatie wordt verstrekt over het brede traject: over uitgangspunten van dierenwelzijn, de aanschaf van een huisdier, de zorgplicht, registratie, opvang en herplaatsing van dieren en over diereninstanties in Schiedam. De dierenbescherming signaleert de behoefte aan voorlichting over welke honden als gevaarlijk zijn aangemerkt en daarom in beslag genomen moeten worden. Meer bekendheid over de eisen waaraan honden moeten voldoen bij aankoop kan inbeslagname voorkomen. In 2005 en 2006 zijn er vanuit Schiedam bij de LID 26 meldingen van dierenmishandeling en –verwaarlozing in behandeling genomen (13 per jaar.) De verwachting is dat door voorlichting de meldingsbereidheid toeneemt.

5.1.2 Hobby- en productiedieren

HOBBYDIEREN

Midden in het polderpark Kethel ligt het Natuur en

Milieu educatief centrum Harre Wegh. Alle kinderen van de Schiedamse basisscholen kunnen een keer per jaar naar het NME-centrum komen voor een natuurlus. In het aanbod zitten ook excursies naar externe locaties zoals de Heemtuin en een bezoek aan een boerderij. Verder verzorgt het NME-centrum projecten en leskisten voor in de klas. De boerderij naast het centrum houdt een aantal hobbydieren (koeien, schapen, geiten, kippen.) Daarnaast kan men meer over hobbydieren leren bij kinderboerderij ’t Hoefblad. Ook de dierenweiden in Schiedam kunnen een educatieve functie vervullen (zie 5.4.3.)

PRODUCTIEDIEREN

De gemeente gaat er vanuit dat de verantwoordelijkheid voor het welzijn van het dier geldt voor de gehele keten, van veehouder tot consument. Het welzijn van het dier begint bij de veehouder. Hij verzorgt de dieren totdat ze hun eindbestemming (meestal het slachthuis) bereiken. Het product dat het dier produceert, belandt in de handel en komt tenslotte bij de consument terecht. Een belangrijke factor voor het welzijn van productiedieren is de houding van de consument en de keuzes die hij maakt bij de aankoop van vlees en andere dierlijke producten. De gemeente kan een bijdrage leveren aan de bewustwording van het koopgedrag van de consument. Bijvoorbeeld door samen met lokale organisaties voorlichting te geven over de biologische productieketen. De gemeente kan zelf het goede voorbeeld geven door het aanbod van diervriendelijke en biologische producten in de stadskantine uit te breiden. De gemeente zal nut en meerwaarde onderzoeken van het ondertekenen van de Landelijke Intentieverklaring Biologische Catering.

5.1.3 Vrij levende dieren

De gemeente wil stimuleren dat er informatie wordt verstrekt over het bieden van een goede leefomgeving aan vrij levende dieren. Aandachtspunten daarbij zijn: dieren en verkeer, zwerfafval en diervriendelijk tuinieren. Voorlichting door gemeente en dierenorganisaties kan inwoners bewust maken van wat zij zelf kunnen doen voor de vrij-levende dieren in hun omgeving. Allereerst heeft iedereen de wettelijke taak hulp te verlenen aan dieren in nood. Daarnaast kunnen mensen op verschillende eenvoudige manieren het welzijn van dieren verhogen. Bijvoorbeeld door het terugdringen van zwerfafval waarin dieren verstrikt kunnen raken. En door tijdens de paddentrek langzaam te rijden op plaatsen waar dat staat aangegeven want in het verkeer sterven de meeste padden doordat zij bij hogere snelheden tegen de bodemplaat van de auto worden gezogen. Simpele zaken als het plaatsen van een vlinderstruik en het strooien van

broodkruimels in de tuin kunnen de vlinder- en musstand verhogen. Voorlichting op dit gebied wordt gegeven door Voorlichtingscentrum de Groene Raat. In de bijlage staat een overzicht van websites waarop veel informatie te vinden is over diervriendelijk tuinieren.

5.2 Schiedammers informeren over lokale instanties op het gebied van dierenwelzijn

Instrument: voorlichting en communicatie

Maatregelen:

- D.m.v. communicatie de naamsbekendheid en vindbaarheid vergroten van lokale organisaties actief op het gebied van dierenwelzijn en natuur & milieu.
- Klachtenstructuur stroomlijnen: wie doet wat, bij welke organisatie kan men met welke vraag inzake dierenwelzijn terecht. Bij een plaag (botulisme, vogelpest) communiceren wat te doen en wie te bellen. (Communicatiemiddelen nader bepalen, bv. meterkastkaart, krant, website, brochure.)

Een aantal lokale organisaties is actief op het gebied van dierenwelzijn, zoals de Vereniging Dierenbescherming afdeling Schiedam (de Hargahoeve), de kinderboerderij, het NME-centrum, natuurcentrum De Boshoeck, de dierenambulance en dierenwinkels. Deze organisaties spelen een grote rol bij de voorlichting over natuur, milieu en dierenwelzijn. De naamsbekendheid en vindbaarheid van deze clubs kunnen worden vergroot. De gemeente kan een rol spelen bij het onder de aandacht brengen van deze voorzieningen.

KLACHTENSTRUCTUUR STROOMLIJNEN

Op dit moment is het de inwoners vaak niet duidelijk bij welke organisatie zij met een bepaalde dierenwelzijns-kwestie of -klacht terecht kunnen. Dit heeft tot gevolg dat vragen aan de “verkeerde” instantie worden gesteld en dat mensen van het kastje naar de muur worden gestuurd. Door goede voorlichting kan dit probleem voorkomen worden. De gemeente wil samen met de lokale organisaties via nader te bepalen communicatiemiddelen (gemeentewebsite, meterkastkaart) duidelijkheid verschaffen over de taakverdeling tussen verschillende organisaties: wie doet wat, waar kan men met welke dierenwelzijnsvraag terecht. Bij uitbraak van een plaag (botulisme / vogelpest) zal de gemeente in de krant publiceren wat inwoners preventief kunnen doen en wie zij kunnen bellen.

5.3 Informatie-uitwisseling en samenwerking tussen de verschillende instanties bevorderen

Maatregel:

- Netwerkcafés organiseren

Uit gesprekken met de lokale organisaties blijkt dat men van elkaar soms niet weet welke zaken spelen en wat door wie het beste zou kunnen worden opgepakt. Daarom wil de gemeente een aantal keer per jaar een informatiebijeenkomst (netwerkcafé) aanbieden aan de lokale organisaties. De politie en andere doorverwijzers van dierenmishandeling dienen hierbij betrokken te worden. Er kan onderling informatie uitgewisseld worden en de bijeenkomsten kunnen een impuls geven aan het ontstaan van een informeel netwerk. Een eerste bijeenkomst zal gaan over de vraag “wie doet wat”. Een voorbeeld: als vissen bovendrijven nadat een sloot gebaggerd is, kunnen mensen dan het beste bellen naar de stadsecoloog en ONS, naar de dierenbescherming of naar het waterschap? En bij een uitbraak van botulisme, wie haalt de vogels en vissen op? (In hoofdwatergangen ligt de verantwoordelijkheid voor het verwijderen van dode vissen bij het waterschap.) Over dit soort vragen bestaat nu zowel bij de organisaties als bij de inwoners geen duidelijkheid. Wellicht blijkt tijdens de bijeenkomsten dat er taken blijven liggen of dat taken anders verdeeld kunnen worden. Reorganisatie is niet een doel van deze bijeenkomsten, maar het zou een gevolg kunnen zijn. De informatie van deze bijeenkomst wordt gebruikt om duidelijkheid te scheppen: waar kan de inwoner met welke vraag terecht.

5.4 Dierenwelzijn meewegen in beslissingen

Maatregelen:

Gezelschapsdieren

- Hondenbeleid evalueren en de mogelijkheid onderzoeken of verhoging van het aantal registraties van honden kan leiden tot verlaging van het belastingbedrag per hond.
- Subsidieverlening aan de dierenambulance evalueren.
- Dierenparagraaf opnemen in rampenplan.

Hobby- en productiedieren

- Onderzoek doen naar de kwaliteit van de inrichting van kinderboerderijen en dierenweiden en uitgangspunten opstellen voor inrichting en beheer.
- Het aantal veehouderijen en regelgeving daaromtrent inventariseren en onderzoeken in hoeverre de (hobby) boeren kunnen en willen overschakelen op een biolo-

- gische / optimaal diervriendelijke veehouderij.
  - Evenementen met dieren: de juridische mogelijkheden rond vergunningverlening en weigeringsgronden onderzoeken.
  - Het vermaak met dieren in Schiedam inventariseren (in welke mate komt dat voor en welke verenigingen zijn er op dat gebied) en bezien wat de juridische mogelijkheden zijn om vermaak met dieren te ontmoedigen.
  - De mogelijkheden van voorlichting bij het verstrekken van (vis)vergunningen nader verkennen.
- Vrij levende dieren**
- Rolverdeling tussen provincie, gemeente en ONS bij uitvoeren Flora- en faunatoets evalueren en mogelijkheid onderzoeken de toets te verbreden tot alle plannen en aanvragen voor ingrepen in de openbare ruimte.
  - Aandacht blijven vragen voor diervriendelijke alternatieven om plaagdieren te bestrijden. En onderzoeken hoe de gemeente preventief te werk kan gaan (ondergrondse afvalcontainers, veegploeg achter de vuilniswagen, andere maatregelen) en hoe zij het beste voorlichting kan geven over wat de inwoners zelf kunnen doen om overlast van plaagdieren te voorkomen.

5.4.1 Gezelschapsdieren

Gemeenten zijn verplicht om zwerende dieren op te vangen en twee weken te verzorgen. De gemeente heeft hierover afspraken gemaakt met de Hargahoeve en met de dierenambulance. Aan de opvang van gewonde en zieke dieren draagt de gemeente financieel bij. Wat betreft huisdieren ligt de zorgplicht bij de houder van het dier. Wat betreft honden kan de gemeente faciliterend optreden en voldoende uitlaatuimte realiseren. In 2001 is de nota “hondenbeleid” vastgesteld door de raad. Dit beleid is aan evaluatie toe. Er is sprake van een aantal maatregelen en niet van samenhangend hondenbeleid. De mogelijkheid wordt onderzocht of het verhogen van het aantal registraties van honden kan leiden tot verlaging van het belastingbedrag per hond.

5.4.2 Dierenparagraaf in rampenplan

De brandweer heeft de wettelijke taak om bij rampen en calamiteiten te zorgen voor het veiligstellen van mens en dier. De burgemeester heeft het bevel over de brandweer, tenzij de calamiteit uitgroeit tot een regionale of nationale ramp. In dat geval heeft de Commissaris van de Koningin of de minister van Binnenlandse Zaken het opperbevel. In het gemeentelijke rampenplan moet aandacht worden geschonken aan dieren in geval van een calamiteit, om de waarde van het dier en ook om menselijk leed te voorkomen. Het plan kan voorkomen dat mensen

- hun geliefde huisdier zelf gaan redden en daarmee in de problemen komen. Daarnaast kunnen ontsnapte dieren reddingsoperaties bemoeilijken. Punten die in het rampenplan geregeld kunnen worden zijn:
- Plaatsen waar dieren opgevangen kunnen worden. Dit kunnen de bestaande opvangadressen zijn, met uitwijkmogelijkheden naar opvangadressen in buurgemeenten.
  - Personen en diensten die ingezet kunnen worden voor het vangen van dieren.
  - Aanwezigheid van voldoende materiaal om dieren te vangen.
  - Een systeem voor registratie van de opgevangen dieren

5.4.3 Hobby- en productiedieren

De gemeente wil het aantal hobbyveehouderijen in Schiedam en regelgeving daaromtrent inventariseren en onderzoeken in hoeverre de (hobby)boeren kunnen en willen overschakelen op een biologische of optimaal diervriendelijke houderij. Een diervriendelijke behandeling van het vee is de verantwoordelijkheid van de houder. Bij verwaarlozing of mishandeling van vee kunnen omstanders contact opnemen met de gemeente of direct met de AID of de dierenbescherming. Deze instanties onderzoeken de klacht. Er zijn geen grootschalige productieboerderijen in Schiedam. Wel heeft Schiedam uiteraard te maken met het einde van de keten: als consument van dierlijke producten. (5.1.2.)

KINDERBOERDERIJEN

Naast kinderboerderij ‘t Hoefblad zijn er een aantal particuliere initiatieven en dierenweiden in Schiedam. Kinderboerderijen hebben een educatieve functie maar kennen dikwijls specifieke dierenwelzijnsproblemen. Zo zijn de territoria vaak te klein zodat de dieren zich niet kunnen terugtrekken als dat nodig is. De brancheorganisatie van kinderboerderijen is gestart met een certificeringsproject. Daardoor worden knelpunten zichtbaar. De gemeente zal onderzoek doen naar de kwaliteit van de inrichtingen en uitgangspunten opstellen voor inrichting en beheer. De gemeente Schiedam wil het aantal dierenweiden en kinderboerderijen beperkt houden.

5.4.4 Evenementen met dieren

“Dierentuin en circus: plaatsen waar dieren rustig naar mensen kunnen kijken, zonder dat op hen geschoten wordt.”
De GWWD stelt beperkingen aan de mogelijkheden om

dieren te gebruiken bij evenementen en wedstrijden. Het gaat hierbij om twee soorten bepalingen: algemene regels met het oog op de bescherming van de gezondheid en het welzijn van dieren, zoals het verbod een dier onnodig pijn of letsel toe te brengen of zijn gezondheid of welzijn te beschadigen (artikel 36, eerste lid, Wet van 24 september 1992) en het verbod dieren de nodige verzorging te onthouden (artikel 37). Daarnaast zijn er voorschriften die specifiek betrekking hebben op evenementen met dieren. Het is verboden om dieren als prijs, beloning of gift uit te geven of uit te reiken (art. 57). Op deze wijze wordt recht gedaan aan de intrinsieke waarde van het dier en wordt dierenleed voorkomen. Verder is in deze wet een verbod opgenomen op wedstrijden met dieren (art. 61 tweede lid) waarbij de snelheid of kracht van dieren wordt beproefd, tenzij deze bij AMvB (Algemene Maatregel van Bestuur) zijn toegestaan. Dit artikel is echter nog niet in werking getreden. De verwachting is dat dit ook niet op korte termijn zal gebeuren. Artikel 65 van de wet bevat de mogelijkheid om bij AMvB regels te stellen ten aanzien van het tonen van dieren wegens “recreatieve, sportieve of opvoedkundige doeleinden”. Circussen met dieren vallen hier bijvoorbeeld onder. Gemeente Winschoten heeft in 2006 geprobeerd een circus met wilde dieren op grond van dierenwelzijn te weigeren. Het ministerie van LNV heeft dit gebod verworpen. Want “de bemoeienis van gemeenten bij circussen wordt krachtens de Gemeentewet bepaald door belangen van openbare orde en veiligheid. (...) De Gezondheids- en welzijnswet voor dieren is uitputtend bedoeld voor dierenwelzijnsbeleid. Uit het gemeenterecht vloeit voort dat gemeenten niet bevoegd zijn om vanuit een oogpunt van dierenwelzijn autonome regels over dieren te stellen.” (kamervragen 16 okt. 2006, beantwoording minister Veerman.) Dierenwelzijn is op dit moment geen weigeringsgrond bij de verlening van vergunningen voor vermaak met dieren, circussen en evenementen. Er is bij de inwerking-treding van de Gezondheid- en Welzijnswet voor Dieren een Algemene Maatregel van Bestuur voor dit beleids-punt toegezegd. LNV heeft echter aangegeven geen verdere initiatieven te willen nemen in afwachting van Europese regelgeving. Op dit moment kan de gemeente een vergunning slechts weigeren op grond van het belang van de openbare orde, het voorkomen of beperken van overlast, de verkeersveiligheid of veiligheid van personen of goederen, de zedelijkheid of gezondheid. (APV: Art.2.1.2.). De juridische mogelijkheden om dierenwelzijn als weigeringsgrond op te nemen, moeten verder worden onderzocht. De gemeente Schiedam wil het vermaak met dieren inventariseren (in welke mate komt dat binnen de ge-

meentegrenzen voor en welke verenigingen zijn er op dat gebied) en wil bezien wat de juridische mogelijkheden zijn om vermaak met dieren te ontmoedigen.

HENGELLEN

De Visserijwet uit 1963 geeft burgers die in het bezit zijn van een sportvisakte een beperkte mogelijkheid tot vissen in ‘vlot- en bevaarbaar’ water. Voor het vissen op grotere schaal of met andere middelen en voor het vissen in niet vlot- en bevaarbaar water is een vergunning nodig van de eigenaar van het viswater. De eigenaar is verantwoordelijk voor het visstandbeheer. Vaak verhuren de eigenaren het visrecht, bijvoorbeeld aan een Hengelsportvereniging, en dragen de zorg voor de visstand en de vergunningverlening over aan de huurder. De vergunningverlening wordt op doelmatigheid getoetst door de Kamer van Binnenvisserij (ministerie van LNV). De belangen van de sportvisserij en dierenwelzijn zijn vaak tegenstrijdig. De huidige dierenwelzijnwetgeving gaat uit van de intrinsieke waarde van de dieren, dat wil zeggen dat de dieren waardevol zijn op zichzelf. Bij de sportvisserij kunnen vissen verwondingen oplopen bij het op het land brengen, verwijderen van haken, wegen en terugzetten. Dit is vooral het geval als er weerhaken worden gebruikt. Vast staat ook dat de vissen niet voor hun plezier uit het water worden gehaald. Dierenwelzijnsorganisaties stellen daarom dat sportvissen in strijd is met dierenwelzijn. De belangenverenigingen hebben gedragscodes opgesteld om de schade aan de vissen zo beperkt mogelijk te houden. Ook zijn er regels voor het visstandbeheer, bijvoorbeeld beperkingen voor vissen in de paaitijd, de toegestane hoeveelheid mee te nemen vis of de verplichting bepaalde vis terug te zetten in plaats van te behouden. In de voorlichting aan de leden besteden belangenverenigingen over het algemeen aandacht aan verantwoord vissen. De gemeente wil de mogelijkheden van voorlichting bij het verstrekken van (vis)vergunningen nader verkennen.

5.4.5 Vrij levende dieren

De gemeente is wettelijk verplicht om onderzoek te doen naar de effecten van (bouw)plannen op beschermde dieren- en plantensoorten. Op www.natuurloket.nl kan men per vierkante kilometer opzoeken of er beschermde diersoorten aanwezig zijn in het gebied. Tijdens het plannen van werkzaamheden moet de gemeente het volgende in kaart brengen: Welke beschermde dieren- en plantensoorten komen in of nabij het plangebied voor? Leidt het realiseren van het

plan of de uitvoering van geplande werkzaamheden tot handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet met betrekking tot planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving?

Kunnen het plan of de voorgenomen werkzaamheden zodanig worden aangepast dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd worden?

Is om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten ontheffing (ex art. 75 van de Flora- en faunawet) vereist van de verbodsbepalingen betreffende planten op de groeiplaats of dieren in hun natuurlijke omgeving?

Op dit moment wordt deze toets in opdracht van de gemeente in principe gedaan door ONS. De gemeente wil de rolverdeling tussen provincie, gemeente en ONS evalueren bij uitvoeren flora- en faunatoets en wil de toets verbreden tot alle plannen en aanvragen voor ingrepen in de openbare ruimte.

5.4.6 Plaagdieren

De Flora- en faunawet beschermt planten- en diersoorten door middel van een groot aantal verbodsbepalingen:

- Verboden handelingen bij beschermde planten en dieren. Bijvoorbeeld het verbod op het doden van eekhoorns;
- Verboden en bepalingen voor jacht- en vangmiddelen. Bijvoorbeeld het verbod op het bezit van strikken en vallen.

In bepaalde gevallen zijn uitzonderingen mogelijk op deze verboden. Provincies kunnen ontheffing verlenen voor de bestrijding van dieren die schade toebrengen of voor het beheer van de wildstand. In alle overige gevallen kan het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) een ontheffing verlenen. De Dienst Regelingen van LNV verleent in de praktijk de meeste ontheffingen. Dit gebeurt op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Deze ontheffingen zijn onder te verdelen in drie categorieën:

1. Ruimtelijke ingrepen: ontheffingen die nodig zijn vanwege de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied, bijvoorbeeld de aanleg van woonwijken, wegen of (natuur)terreinen. Deze ontheffingen kunnen ook worden gegeven voor (onderhouds)werkzaamheden;
2. Onderwijs en onderzoek, repopulatie en herintroductie: in het geval van onderwijs en onderzoek kan bijvoorbeeld ontheffing worden verleend voor het vangen van dieren om DNA af te nemen voor wetenschappelijk onderzoek. Een voorbeeld van repopulatie en herintroductie is het uitzetten van otters in natuur-

gebieden;

3. Overigen: deze categorie is zeer ruim. Het kan gaan om ontheffingen van het bezitsverbod of ontheffingen van het gebruik van verboden vangmiddelen. Ook ontheffingen voor het gebruik van biologische bestrijders in tuinbouwkassen zijn mogelijk. Als een provincie geen ontheffing kan verlenen voor schade en overlastbestrijding, verleent de Dienst Regelingen deze soms.

In Schiedam worden plaagdieren bestreden door ONS. Vanuit wettelijk oogpunt wordt op dit moment door de gemeente c.q. ONS altijd gezocht naar een diervriendelijke methode. Plaagdierpreventie is mede een zaak van voorlichten. Bijvoorbeeld wat afval en plaagdieren betreft: bied afval goed (gesloten) aan (i.v.m. duiven, muizen, ratten, meeuwen.) Ondergrondse containers zijn een diervriendelijk en preventief alternatief, mits bewoners geen losse zakken naast de containers zetten. De gemeente zal aandacht blijven vragen voor diervriendelijke alternatieven om plaagdieren te bestrijden. Ook zal de gemeente onderzoeken hoe zij preventief te werk kan gaan (veegploeg achter de vuilniswagen, andere maatregelen) en de inwoners voorlichten over maatregelen die zij zelf kunnen treffen om overlast van plaagdieren te voorkomen.

5.5 Voorwaarden scheppen voor een gezond leefklimaat voor dieren

Maatregelen

Gezelschapsdieren

- voorlichting over zorgplicht.
- evaluatie hondenbeleid, op basis daarvan in bepaalde mate rekening houden met honden bij inrichten openbare ruimte.

Hobby- en productiedieren

- Onderzoek naar de kwaliteit van dierenweiden en kinderboerderijen en een restrictief beleid voeren ten aanzien van nieuwe initiatieven (zie 5.4.3.).
- het aantal veehouderijen en regelgeving daaromtrent inventariseren en onderzoeken in hoeverre de (hobby) boeren kunnen en willen overschakelen op een biologische / optimaal diervriendelijke houderij. (zie 5.4.3.).

Vrij levende dieren

- Instellen natuurmonitor. Doel: 1. inzicht krijgen in faunastand om te bepalen welke maatregelen nodig zijn. 2. overzicht hebben van ontwikkelingen in de faunastand i.v.m.steeds terugkerende flora- en faunatoets.
- Instellen calamiteitenbudget.
- Instellen biobudget: kleinschalige natuurstimulering en betrokkenheid inwoners vergroten.

- Contact tussen betrokken afdelingen
- Bij beheer openbare ruimte rekening blijven houden met vrij levende dieren (maai-bagger-groenbeheer).
- Diversiteit en kwaliteit van de leefgebieden: ecologische verbindingen tot stand brengen en knelpunten nota Groene Long oplossen.
- In het nieuwe *groenbeleidsplan* (2008) aandacht schenken aan het diervriendelijk inrichten van de openbare ruimte (groen, oevers, beschoeiingen etc.).
- Woonwijken zodanig inrichten en onderhouden dat er voldoende gelegenheid blijft voor dieren om daar te kunnen leven. De gemeente wil voorlichting geven aan mensen met (ver)bouwplannen en hierover afspraken maken met projectontwikkelaars (denk aan broedgelegenheid voor vogels). Deze punten kunnen opgenomen worden in het nog te ontwikkelen groenbeleidsplan.
- Voorlichting geven over wat inwoners zelf kunnen doen om de directe leefomgeving voor dieren aantrekkelijk te maken.

5.5.1 Gezelschapsdieren

De houder van het dier is verantwoordelijk voor het welzijn van het dier. Er ligt een preventieve taak bij de gemeente om te zorgen dat inwoners geen huisdier kopen dat niet bij hun leefsituatie past. De gemeente kan bijdragen aan het welzijn door het vergroten van kennis over een goede behandeling van dieren, door educatie en voorlichting. (5.1.1.). En de gemeente kan bij het inrichten van de openbare ruimte rekening houden met honden. N.a.v. het hondenbeleid 2001 zijn uitlaatplaatsen en losloopgebieden gerealiseerd. (zie verder hondenbeleid 4.4)

5.5.2 Hobby- en productiedieren

De gemeente wil onderzoek doen naar de kwaliteit van dierenweiden en kinderboerderijen en wil een restrictief beleid voeren ten aanzien van nieuwe initiatieven (zie 5.4.3.). De juridische mogelijkheden daartoe moeten worden onderzocht. Wat betreft hobbyboerderijen wil de gemeente het aantal veehouderijen en regelgeving daaromtrent inventariseren en onderzoeken in hoeverre de (hobby)boeren kunnen en willen overschakelen op een biologische houderij.

5.5.3 Vrij levende dieren

NATUURMONITOR

Op dit moment is bij gebrek aan natuurmonitor niet duidelijk hoe de dierenstand in Schiedam is en waar er impulsen of maatregelen nodig zijn. De gemeente heeft geen instrument om ingrepen in de ecologische structuur

te beoordelen. Om het beheer van het gemeentelijk groen en om nieuwe plannen af te kunnen stemmen op natuurontwikkeling en op de bescherming van de individuele dieren en hun leefgebieden, wil de gemeente een nulmeting houden en een natuurmonitor instellen. Op basis daarvan kunnen keuzes gemaakt worden voor of tegen bepaalde ingrepen in de openbare ruimte die van invloed zijn op o.a. vogels, vissen, vlinders, insecten en klein wild. Zoals bijvoorbeeld het aanleggen van houtwallen, nestplaatsen, ecologische verbindingen en oversteekpaden.

Doel: 1. inzicht krijgen in faunastand om te bepalen welke maatregelen nodig zijn. 2. overzicht krijgen van ontwikkelingen in de faunastand i.v.m.steeds terugkerende flora- en faunatoets.

CALAMITEITENBUDGET EN BIOBUDGET

Op dit moment is er geen budget om acute situaties op te lossen. Er zijn voorbeelden van overlast door spreeuwen en ganzen in de gemeente die door gebrek aan budget niet snel en slagvaardig opgelost werden. Het calamiteitenbudget is bedoeld voor onvoorziene incidenten met betrekking tot het welzijn van de vrij levende dieren. Het biobudget is bedoeld voor kleinschalige natuurstimulering in de stad (verkeersborden voor de paddentrek, eendentrappetjes, ooievaarspaal, vlinderstruiken enz.). De grotere ingrepen in de openbare ruimte (bijvoorbeeld verbindingen aanbrengen in de ecologische structuur) dienen te worden gefinancierd uit de reguliere budgetten. Het is denkbaar dat er wat betreft het biobudget een relatie wordt gelegd met wijkgericht werken: om betrokkenheid bij het onderwerp dierenwelzijn te bevorderen kunnen de verschillende wijken een voorstel indienen voor besteding van het bedrag.

CONTACT TUSSEN BETROKKEN AFDELINGEN

Om een zo gezond mogelijk leefklimaat te kunnen scheppen voor de vrij levende dieren, is het van belang dat de verschillende betrokkenen binnen de gemeentelijke organisatie en ONS (medewerker dierenwelzijn, stadsecoloog, SO-BOR) contact onderhouden over het diervriendelijk uitvoeren van alle plannen. De beleidsmedewerker dierenwelzijn kan i.s.m. de stadsecoloog en de dierenbescherming bepalen of met bepaalde maatregelen het dierenwelzijn in de gemeente wordt bevorderd of geschonden.

BEHEER OPENBARE RUIMTE

Voor dieren in de vrije natuur is het zaak bij gemeentelijke buitenwerkzaamheden rekening te houden met de vrij levende dieren en met het jaargetijde. Op dit moment wordt bijvoorbeeld in het baggerplan en het groenbeheer-

plan rekening gehouden met de voortplantingscyclus van de dieren. Werkzaamheden die dieren kunnen verstoren, zoals het kappen van bomen of het uitbaggeren van slo-ten, vinden niet plaats in het voorjaar en in het broedsei-zoen (1 maart – 1 juli).

DIVERSITEIT EN KWALITEIT: KNELPUNTEN GROENE LONG OPLOSSEN

In samenwerking met natuurbeherende organisaties wil de gemeente streven naar een zo groot mogelijke diver-siteit en kwaliteit van leefgebieden. Ook het zorgdragen voor veilige ecologische verbindingen tussen verschil-lende leefgebieden valt hier onder. Knelpunten in de migratie van dieren (beschreven in de nota Groene Long) dienen te worden opgelost.

INRICHTING WOONWIJKEN

Woonwijken moeten zodanig ingericht en onderhouden worden dat er voldoende gelegenheid blijft voor dieren om daar te kunnen leven. De gemeente wil voorlichting geven aan mensen met (ver)bouwplannen en hierover afspraken maken met projectontwikkelaars (denk aan broedgelegenheid voor vogels.) Deze punten kunnen opgenomen worden in een nog te ontwikkelen *groenbe-leidsplan*. In dit plan kan aandacht geschonken worden aan het diervriendelijk inrichten van de openbare ruimte en de watergangen.

DIEREN IN DE TUIN

Voorlichting en lespakketten van bijvoorbeeld het NME-centrum kunnen duidelijk maken wat inwoners zelf kunnen doen om de leefomgeving voor dieren aantrekke-lijk te maken. Bij Voorlichtingscentrum de Groene Raat kan men meer leren over natuurlijk tuinieren. (Zie ook de websites in de bijlage van deze nota over ecologisch tuinieren met een plantenlijst voor een natuurvriendelijke tuin en tips over vogels, vlinders en egels.) De gemeente kan voorlichting op dit vlak faciliteren.

6 Conclusie

Regelgeving en handhaving op het gebied van dierenwelzijn zijn in principe een zaak van het Rijk. Maar burgers, bedrijven en de gemeente hebben allen een verantwoordelijkheid op het gebied van dierenwelzijn. De rol van de gemeente ligt vooral in de voorwaardenscheppende sfeer. De gemeente wil ervoor zorgen dat burgers de weg kunnen vinden op het gebied van dierenwelzijn (voorlichting) en dat ondersteunende organisaties (asiel, dierenambulance en andere dierenwelzijnsorganisaties) een netwerk kunnen vormen en goed kunnen functioneren. Schiedam voldoet aan de wettelijke taken wat betreft het bevorderen van dierenwelzijn (hoofdstuk 3 van deze nota.) Maar de ambities van de gemeente Schiedam reiken verder dan het voldoen aan wettelijke verplichtingen. De gemeente wil:

- Schiedammers bewust maken van diervriendelijkheid;
- Schiedammers informeren over lokale instanties op het gebied van dierenwelzijn;
- informatie-uitwisseling en samenwerking tussen de verschillende instanties bevorderen;
- dierenwelzijn meewegen in beslissingen;
- voorwaarden scheppen voor een gezond leefklimaat voor dieren.

De maatregelen om deze ambities te realiseren zijn onder te verdelen in:

- **Communicatie en voorlichting** aan inwoners en tussen organisaties onderling. Communicatie over de zorgplicht en de plicht dieren in nood te helpen, over uitgangspunten van dierenwelzijn, over de taakverdeling tussen organisaties (netwerkcafés), over eenvoudige mogelijkheden om het welzijn van vrij levende dieren te verbeteren (o.a. zwerfafval, verkeer, diervriendelijk tuinieren).

- **Onderzoek en inventarisatie** van de huidige stand van zaken: kinderboerderijen, veehouderijen, hondenbeleid, evenementen, juridische mogelijkheden om vermaak met dieren te ontmoedigen, opnemen van dierenparagraaf in rampenplan.
- **Fysieke maatregelen:** instellen natuurmonitor, instellen biobudget en calamiteitenbudget, aanbrengen van ecologische verbindingen en andere voorzieningen.
- **Toetsing:** flora- en faunatoets verbreden tot alle planten en diervriendelijkheid van voorgenomen werkzaamheden toetsen.

Bijlagen

Bijlage 1

Adressen

LANDELIJK MELDNUMMER

(voor mishandeling en verwaarlozing van dieren) van de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID):
0900-20 21 210 (10 cent/minuut)
Fax: 035-6232948
www.dierenbescherming.nl

OPVANG EN VERZORGING

De gemeente heeft de wettelijke taak gevonden dieren, waarvan wordt vermoed dat ze een eigenaar hebben, op te vangen en gedurende 14 dagen te verzorgen. Dit geldt niet voor dieren zonder vermoedelijke eigenaar, de zogenoemde zwerfdieren. De gemeente heeft de opvang en verzorging van gevonden dieren uitbesteed aan:

Dierenasiel -Pension De Hargahoeve

Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, afd. Schiedam
Adres: Sportlaan 2, 3118 JC Schiedam
Telefoon: 010-4714151
Postadres: Postbus 4316, 3102 GG Schiedam
Fax: 010-4710622
URL: www.hargahoeve.nl
E-mail: info@hargahoeve.nl

VERLOREN EN GEVONDEN DIEREN

Dierenregistratie Amivedi

Registratie van verloren en gevonden dieren
Telefoon: 0900-2648334
Postadres: Postbus 53018, 2505 AA 's-Gravenhage
URL: www.amivedi.nl
E-mail: secretariaat@amivedi.nl
Openingstijden
Bereikbaar: dagelijks 9.00- 21.00 uur

VERVOER

Het vervoer van gevonden en gewonde dieren wordt verzorgd door:
Dierenambulance Rotterdam
24-uurs inzet, 7 dagen per week.
Alarmnummer: 0900 - 1120000
Tel. centrale: 010 - 415 56 66
www.dierenambulance.rotterdam.nl

Stichting Dierenambulance Maasstad en Schiedam

Adres: Buijs Ballotsingel 78b, 3112 JE Schiedam
Telefoon: 010-4777975
www.dierenambulancemaasstad.nl

KADAVERVERWIJDERING

De gemeente ruimt kadavers van dieren langs de openbare weg op. Klachten of meldingen van gevonden kadavers kunt u bij de ONS indienen, zodat verwijdering wordt geregeld.
Openbaar Nutsbedrijf Schiedam (ONS Groep)
Bezoekadres: Van Heekstraat 15 te Schiedam.
Postadres: Postbus 79, 3100 AB Schiedam.
Voor vragen kunt u bellen van 9.00 - 17.00 uur via telefoonnummer: 010 – 2621000
Voor storingen kunt u dag en nacht bellen: 010 - 2621000.

ONGEDIERTE/PLAAGDIERENBESTRIJDING

In Schiedam wordt ongedierte bestreden door IRADO. Voor meldingen, klachten en vragen kunt u van maandag t/m vrijdag van 8.00 - 17.00 uur terecht bij de klantenservice van IRADO, Van Heekstraat 15, Schiedam. Postbus 121, 3100 AC Schiedam. Telefoonnummer: 010 - 2621000, faxnummer: 010-6315520. E-mail: info@irado.nl

Hondenbeleid

Informatie voor hondenbezitters
(www.schiedam.nl)

De houder van één of meer honden is verplicht hiervan binnen 14 dagen schriftelijk aangifte te doen. Na het overlijden van uw hond dient u een kopie van het overlijdensbewijs van de dierenarts of het dierencrematorium in te leveren bij het Gemeentelijk Informatiepunt of op te sturen aan de afdeling heffing en invordering van de gemeente Schiedam.

Het houden van één of meerdere honden is voor de bezitters vaak een lust. Helaas is het voor anderen ook vaak een last. Maar al te vaak wordt er geklaagd over blaffende honden en hondenpoep op straat en op speelgebieden voor kinderen. Iedereen wil zich door de stad kunnen voortbewegen zonder in de poep te stappen en kinderen moeten kunnen spelen zonder onder de derrie thuis te komen. Toch moeten ook de honden kunnen spelen, rennen en hun behoefte doen zonder dat dit tot overlast leidt. Vandaar dat de gemeente in de Algemene Plaatselijke Verordening Schiedam (APV) een aantal gedragsregels heeft opgenomen.

REGELS

In Schiedam gelden de volgende regels voor het uitlaten van uw hond.

LOSLOOPVERBOD

Honden moeten aan de riem op alle wegen en plaatsen die voor het publiek toegankelijk zijn in de gemeente, met uitzondering van speciaal aangewezen losloopgebieden. U vindt deze losloopgebieden verspreid over de stad. Ze zijn gemarkeerd met speciale borden.

VERBODEN GEBIED VOOR HONDEN

Voor honden verboden plaatsen zijn alle speelpleinen bij scholen, speeltuinen, speelplaatsen, trapveldjes en speelweiden, dat wil zeggen alle voor publiek toegankelijke speel(gras)velden. Op deze plaatsen mag u dus niet met uw hond komen. Ook niet als de hond is aangelijnd.

OPRUIMPLICHT

Overall in de stad geldt een zogenaamde opruimplicht, met uitzondering van losloopgebieden en hondentoiletten. Dit betekent dus dat u verplicht bent om op te ruimen als uw hond op de straat, stoep of in het openbaar poept. U hoeft niet op te ruimen als uw hond in een losloopgebied of in een hondentoilet poept.

HONDENTOILETTEN

Op de volgende plaatsen vindt u hondentoiletten:

- Overschiesestraat
- Marconiweg / Galvanistraat
- Plantage / Nieuwstraat
- Park Stricklede
- J. Oudengeeststraat
- Grofbaan
- Westvest /Korte Haven
- Westvest
- Buys Ballotsingel/Lorentzlaan
- Rotterdamsedijk/Halleystraat
- Vlaardingsedijk / Stricklede
- Park Woudhoek
- Fietspad noordrand Woudhoek
- Volkspark / Rubenslaan
- Warande
- Lekstraat / Havendijk
- Schimmelpenninckstraat
- Havendijk / Poortugaalsestraat
- Dr. Zamenhofstraat
- Westerkade / Willemsbrug
- Stationsstraat
- Westerkade / Stadhouderslaan
- Bij Tennishal Kethelhage
- Hooikade
- Willem Pijperstraat

LOSLOOPGEBIEDEN

Op de volgende plaatsen vindt u losloopgebieden:

- Strook ten noorden van tennispark Kethelhage
- Beatrixpark, langs Hazepad bij ingang Parkweg
- Groenstroken aan weerszijden Westfranklandsedijk
- Langs de Zoomweg, tussen tennispark en Brederoweg
- Wandelgebied tussen Harreweg en Groeneweg
- Langs de Schie, tussen Nieuw-poortweg en spoorviaduct
- Groenstrook langs gedeelte Vlaardingerdijk
- Strook langs de Maasdijk
- Beatrixpark, tussen eind Parkweg en spoorbaan
- Onderaan Vlaardingerdijk, rondom rk-begraafplaats
- Overzijde Bm. v.Haarenlaan, verlengde van Vlaardingerdijk

KLACHTEN

Voor klachten met betrekking tot overlast van honden, vervuiling van hondentoiletten en losloopgebieden kunt u bellen met de ONS. Tel. (010) 2621000.

Natuur en milieu

NATUUR EN MILIEU EDUCATIEF CENTRUM HARRE WEGH

Midden in het polderpark Kethel ligt het Natuur en Milieu educatief centrum Harre Wegh. Alle kinderen van de Schiedamse basisscholen kunnen een keer per jaar naar het NME-centrum komen voor een natuurles. In het aanbod zitten ook excursies naar externe locaties zoals de Heemtuin en een bezoek aan een boerderij. Verder verzorgt het NME-centrum projecten en leskisten voor in de klas. U kunt bij het centrum terecht voor advies en begeleiding op het gebied van Natuur en Milieu educatie.

NME-CENTRUM HARRE WEGH

Harreweg 10-12
Tel: 010-4713607
nme@kabelfoon.nl
Beleidsmedewerkers: R.Snoeij@schiedam.nl en A.vdVeen@schiedam.nl

AFDELING EDUCATIE VAN DE GEMEENTE SCHIEDAM

Bureau Onderwijskundige Zaken / sectie NME
Postbus 1501 3100 EA Schiedam
Tel. 010-4713607

NATUURCENTRUM KNNV DE BOSHOEK

Natuureducatief centrum in park Kethel met meerdere natuur-tentoonstellingen.
Bospad 3, 3121 CL Schiedam
010-470 20 50
info@natuurcentrumdeboshoek.nl
www.natuurcentrumdeboshoek.nl

NATIONAAL KEURMERK NATUURLIJK TUINIEREN

Het Nationaal Keurmerk Natuurlijk tuinieren is een begeleidingsproject voor verenigingen en tuingroepen. Dit Nationaal Keurmerk Natuurlijk Tuinieren is een initiatief van het AVVN, de landelijke organisatie van hobbytuinders, in samenwerking met de vereniging voor veldbiologie KNNV, De Kleine Aarde, de vereniging voor natuur- en milieueducatie IVN en de DLV. Via deskundige advisering en begeleiding kan geleidelijk worden overgestapt naar natuurlijk beheer en onderhoud. Meer info: www.avvn.nl

AANPASSINGEN AAN UW HUIS

U kunt de biodiversiteit rond uw huis ook bevorderen door aanpassingen aan uw huis. Eenvoudige aanpassingen zijn maatregelen als zwaluwdakpannen, vleermuiskasten, e.d. Iets verder gaan maatregelen als vegetatiedaken. Vegetatiedaken hebben

in stedelijke omgevingen in eerste instantie een belangrijke gebruiksfunctie, deels als zichtgroen, deels als gebruiksgroen. Naast deze functies hebben vegetatiedaken ook een ecologisch functie: het bufferen van hemelwater, het verhogen van de biodiversiteit en het verbeteren van het klimaat.

TIPS VOOR NATUURVRIENDELIJK TUINIEREN

- Gebruik planten en bomen die in Nederland thuishoren (doen het beter; minder ziekten).
- Zet ze op de juiste plaats (nat/droog, zon/schaduw).
- Gebruik besdragende soorten (vogels).
- Zorg voor variatie (hoogte, bloeitijd, soort).
- Laat zo mogelijk schoffelen achterwege (vogels, kruiden, vlinders).
- Plaats als er plaats genoeg is een vijver (vogels, egels).
- Ruim niet alle bladeren in de herfst op (egels, vlinders, vogels).
- Leg snoeihout in een beschut hoekje (vlinders, vogels).

LINKS BIOLOGISCH TUINIEREN

- Natuurinformatie: <http://www.natuurinformatie.nl>
- Nationaal Keurmerk Natuurlijk Tuinieren: <http://www.avvn.nl>
- Biologische pagina: <http://biologische-teelt.pagina.nl/>
- Tuingids: <http://www.detuingids.be>
- Nationale Proeftuin: <http://www.denationaleproeftuin.nl>
- Natuurbeleid: <http://www.wwwim.nl>

LINKS 'OP SAFARI IN EIGEN TUIN'

- The Garden Safari: <http://www.gardensafari.net>
- Tuinsafari: <http://safari.zog.org>
- Kinderpleinen.nl: <http://www.kinderpleinen.nl>
- Natuurkalender :<http://www.natuurkalender.nl>

LINKS VEGETATIEDAKEN

- Nationaal Dubo Centrum: <http://www.dubo-centrum.nl>
- Roofing Holland: <http://www.dakweb.nl>

FORA

In de onderstaande links vindt u internetsites waarop u met andere internetgebruikers kunt discussiëren over natuurwaarnemingen en natuurlijk tuinieren.

- Biologisch-tuinieren pagina: <http://moderate.prikpagina.nl>
- Natuurlijk tuinieren: <http://www.denationaleproeftuin.nl>
- Vogelwerkgroep Zuid-West Vlaanderen: <http://www.vzwlagare.be>
- Vlinderstichting: <http://www.vlinderstichting.nl>
- Waarneming.nl.: <http://www.waarneming.nl>

PUBLICATIES

- Brochure Geveltuinen van de gemeente Leiden
- Tuinier wijzer met de tuinwijzer (brochure VROM)
- Natuurvriendelijk tuinieren (brochurereeks: Groenwandelingen in Gouda)

Bijlage 4

APV Schiedam m.b.t. dieren

Paragraaf 2	Toezicht op evenementen
Artikel 2.2.1.	Begripsomschrijving
1. In deze paragraaf wordt onder evenement verstaan elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak, met uitzondering van:	
a. bioscoopvoorstellingen;	
b. markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder h, van de Gemeentewet;	
c. kansspelen als bedoeld in de Wet op de kansspelen;	
d. het in een inrichting in de zin van de Drank- en Horecawet gelegenheid geven tot dansen, dan wel het organiseren van een verrichting van vermaak in een inrichting als bedoeld in artikel 2.3.1, waarvoor een vergunning als bedoeld in artikel 2.3.2 is afgegeven, mits deze verrichting van vermaak behoort tot de bij deze vergunning toegestane vorm van exploitatie;	
e. betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties;	
f. activiteiten als bedoeld in de artikelen 2.1.2, 2.1.5. en 2.1.6, 5.2.7, alsmede paragraaf 2 van Hoofdstuk 3 van deze verordening.	
2. Onder evenement wordt mede verstaan een herdenkingsplechtigheid.	
Artikel 2.2.2	Evenement
1. Het is verboden zonder vergunning van de burgemeester een evenement te organiseren en/of te houden. Het is verboden deel te nemen aan een evenement waarvoor geen vergunning is verleend. Het is voor publiek verboden aanwezig te zijn bij een evenement waarvoor geen vergunning is verleend.	
2. De vergunning kan worden geweigerd in het belang van:	
a. de openbare orde;	
b. het voorkomen of beperken van overlast;	
c. de verkeersveiligheid of de veiligheid van personen of goederen;	
d. de zedelijkheid of gezondheid.	
3. Al dan niet in verband met de bij de aanvraag verstrekte gegevens kan de burgemeester aan de vergunning voorschriften verbinden ter regulering van het evenement, die onder meer betrekking kunnen hebben op:	
Tekst van de APV Schiedam 2005	

Overlast door dieren

Artikel 2.4.9 Loslopende honden

1. Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen:
  - a. binnen de bebouwde kom op de weg zonder dat die hond aangeliijnd is;
  - b. op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte speelpleinen bij scholen, kinderspeelplaats, speeltuinen, op trapveldjes zandbak of speelweide of op een andere door het college aangewezen plaats;
  - c. op de weg zonder voorzien te zijn van een halsband of een ander identificatiemerk dat de eigenaar of houder duidelijk doet kennen.
2. Het verbod geldt niet voorzover de eigenaar of houder van een hond zich vanwege zijn handicap door een geleidehond laat begeleiden en de hond als zodanig aantoonbaar gekwalificeerd is of indien een eigenaar of houder van een hond deze aantoonbaar gekwalificeerd opleidt tot geleidehond.
3. Het in het eerste lid gestelde gebod geldt niet voor door het college aangewezen hondenlosloopgebieden en door of namens de Gemeente Schiedam ingerichte uitlaatplaatsen.

Artikel 2.4.10 vervallen

Artikel 2.4.11 Verontreiniging door honden

1. De eigenaar of houder van een hond is verplicht ervoor te zorgen dat die hond zich op of aan de weg niet van uitwerpselen ontdoet.
2. De strafbaarheid wegens overtreding van het in het eerste lid gestelde gebod wordt opgeheven indien de eigenaar of houder van de hond er zorg voor draagt dat de uitwerpselen onmiddellijk worden verwijderd.
3. Het in het eerste lid gestelde gebod geldt niet voor door het college aangewezen hondenlosloopgebieden en door of namens de Gemeente Schiedam ingerichte uitlaatplaatsen.
4. De eigenaar of houder van een hond is verplicht om, wanneer hij zich met de hond op de weg begeeft, middelen bij zich te dragen om uitwerpselen van de hond op te ruimen.

Artikel 2.4.12 Gevaarlijke honden

1. Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen op of aan de weg of op het terrein van een ander:
  - a. anders dan kort aangeliijnd nadat het college aan de eigenaar of de houder heeft bekendgemaakt dat het die hond gevaarlijk of hinderlijk acht en een aanlijngebod in verband met het gedrag van die hond noodzakelijk vindt;
  - b. anders dan kort aangeliijnd en voorzien van een muilkorf nadat het college aan de eigenaar of de houder heeft bekendgemaakt dat het die hond gevaarlijk of hinderlijk acht en een aanlijn en muilkorfgebod in verband met het gedrag van die hond noodzakelijk vindt.
2. In afwijking van artikel 2.4.9, aanhef en onder c, geldt voor het bepaalde in het eerste lid bovendien dat de hond voorzien moet zijn van een optisch leesbaar, niet- verwijderbaar identificatiekenmerk in het oor of de buikwand.
3. In het eerste lid wordt verstaan onder: a. kort aanlijnen: aanlijnen van een hond met een lijn met een lengte, gemeten van hand tot halsband, die niet langer is dan 1,50 meter; b. muilkorf: een muilkorf als bedoeld in artikel 1, onder d, van de Regeling agressieve dieren.
4. Het in het eerste lid gestelde verbod is niet van toepassing voorzover de Regeling agressieve dieren van toepassing is.

Artikel 2.4.13 Houden van hinderlijke of schadelijke dieren

1. In de gevallen, waarin artikel 425 van het Wetboek van Strafrecht niet van toepassing is, is hij, die een dier onder zijn hoede heeft, verplicht er voldoende zorg voor te dragen, dat dit dier geen gevaar voor of overlast aan personen kan opleveren en geen hinder of schade kan toebrengen aan een anders eigendom dan wel de openbare gezondheid.
2. Het college is bevoegd buiten een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer gedeelten van de gemeente of bepaalde plaatsen aan te wijzen waar het ter voorkoming of opheffing van overlast of schade aan de openbare gezondheid verboden is daarbij aangeduide dieren:
  - a. aanwezig te hebben; dan wel
  - b. aanwezig te hebben anders dan met inachtneming van de door hen ter voorkoming of opheffing van overlast of schade aan de openbare gezondheid gestelde regels; dan wel

c. aanwezig te hebben tot een groter aantal dan in die aanwijzing is aangegeven of mede is aangegeven.

3. Het is verboden op een krachtens het eerste lid aangewezen plaats een daarbij aangeduid dier of daarbij aangeduide dieren aanwezig te hebben, dan wel aanwezig te hebben anders dan met inachtneming van de door het college gestelde regels, dan wel aanwezig te hebben tot een groter aantal dan door het college is aangegeven.
4. Het college kan de rechthebbende op een onroerende zaak gelegen binnen een krachtens het eerste lid aangewezen gedeelte van de gemeente ontheffing verlenen van het in het tweede lid gestelde verbod.

Artikel 2.4.14 vervallen

Artikel 2.4.15 Loslopend vee of pluimvee

De rechthebbende op vee of pluimvee, dat zich bevindt in een aan een weg gelegen weiland of terrein dat niet van die weg is afgescheiden door een deugdelijke veekering, is verplicht ervoor te zorgen dat zodanige maatregelen getroffen worden dat dit vee of pluimvee die weg niet kan bereiken.

Artikel 2.4.16 Ongedierte

1. De hoofdgebruiker of de eigenaar van een onroerende zaak of enig gedeelte daarvan, gelegen in een door het college aangewezen gedeelte van de gemeente, is verplicht ter voorkoming van schade door ongedierte aan eigendommen of gezondheid:
  - A. overeenkomstig de door of namens het college gegeven voorschriften:
    - a. verdelgsmiddelen uit te leggen en uitgelegd te houden;
    - b. vangmiddelen te plaatsen en in stand te houden;
    - c. eetbaar afval buiten gebouwen niet anders aanwezig te hebben dan op voor ongedierte ontoegankelijke wijze;
  - B. maatregelen te gedogen die door het college zijn getroffen.

Bijlage 5

**Gemeenten, circus en dierenwelzijn:
kamervragen oktober 2006**

Op 16 oktober 2006 zijn o.a. de volgende kamervragen gesteld aan minister Veerman van LNV:

*Mag een gemeente een definitief verbod instellen op circussen waar leeuwen, tijgers en olifanten optreden?
Deelt u de mening dat het niet wenselijk is om circussen alsnog te weren, indien zij zich houden aan de Europese en Nederlandse wet- en regelgeving en zich bovendien houden aan aanvullende regelgeving van de Vereniging van Nederlandse Circusondernemingen ten aanzien van het houden van niet gedomesticeerde dieren?*

Antwoord:
“Gemeenten hebben een autonome regelgevende bevoegdheid, die onder meer wordt begrensd door regelingen van hogere overheden. De Gezondheids- en welzijnswet voor dieren is uitputtend bedoeld voor dierenwelzijnsbeleid. Uit het gemeenterecht vloeit voort dat gemeenten niet bevoegd zijn om vanuit een oogpunt van dierenwelzijn autonome regels over dieren te stellen.
Gemeenten hebben wel de bevoegdheid om met andere oogmerken regels te stellen inzake dieren, mits deze regels niet in strijd zijn met de normen in de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. Gemeenten kunnen bijvoorbeeld regels stellen over circussen in het belang van de openbare orde of veiligheid.
In een concreet geval is het aan de rechter om te beoordelen of een gemeente bij het opstellen van regels binnen de grenzen van haar bevoegdheid is gebleven.”

Worden circussen gecontroleerd door de Algemene Inspectiedienst? Zijn er wel eens misstanden ten aanzien van het dierenwelzijn en de leefomstandigheden van de dieren vastgesteld?

Antwoord:
“De AID kan op basis van de artikelen 36 of 37 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren indien nodig handhavend optreden om het dierenwelzijn te beschermen. Onder omstandigheden, afhankelijk van het soort dieren, is ook de Flora- en faunawet van toepassing. Ten aanzien van circussen treedt de AID primair op naar aanleiding van klachten. Als deze worden ontvangen wordt ter plaatse gecontroleerd en kunnen zonodig maatregelen worden genomen. Tot nu toe is daar echter nog nooit aanleiding voor geweest.

COLOFON

Samenstelling:

Afdeling Ruimtelijk Gebruik, gemeente Schiedam

Postbus 1501, 3100 EA Schiedam

T 010 219 11 11

F 010 473 70 21

E info@schiedam.nl

Foto's: Jan van der Ploeg

Ontwerp en vormgeving: Paul Stoute

Drukwerk en afwerking: BGS

Oplage: 100